Ympäristövaliokunta Helsinki, 10.6.2024

Viite: Lausuntopyyntö 6.6.2024, E 46/2025 vp

Asia: Kalatalouden Keskusliiton lausunto valtioneuvoston muistiosta: ICES:n tieteelliset neuvot vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä

Kalatalouden Keskusliitto on tutustunut muistioon ja pitää esitettyä valtioneuvoston kantaa ennakkovaikuttamisen tavoitteista järkevänä ja toteuttamiskelpoisena. Kaupallisen kalastuksen kannalta toiminnan jatkuvuutta haittaa edelleen pelagisten kalalajien kiintiötasoon liittyvän neuvonannon voimakas heilahtelu vuosien välillä. Pienen pelagisen kiintiön haltijalle suuri prosentuaalinen tiputus vuosien välillä voi merkitä toiminnan lopettamista, koska korvaava kalastusta ei ole tarjolla. Heilahtelu neuvonannossa on huomattavasti suurempaa kuin kalakannoissa samanaikaisesti tapahtuvat muutokset. Niin kauan kuin pelagisia kalakantoja koskeva heilahtelu on tällä tasolla, poliittisen päätöksenteon tulee toimia vuosien välisten muutosten tasapainottajana.

Esitämme Pohjanlahden sekä Pääallas-Suomenlahden silakkakannoille sekä kilohailikannalle käytettäväksi Fmsy -vaihteluväliä ensi vuoden kiintiötä asetettaessa. Pohjanlahden silakalle vaihteluvälin alaraja 55 869 tonnia tarkoittaisi 16 % leikkausta tämän vuoden kiintiötasoon lähelle vuoden 2024 kiintiötä. Tätä alemmas ei kiintiötasoa tule enää laskea, jos silakan arvoketjun toiminnan halutaan jatkuvan. Pääallas-Pohjanlahden silakan ja kilohailin kiintiöt ovat osittaisen sekakalastuksen johdosta sidoksissa toisiinsa. Fmsy alarajan mukainen kiintiötaso molempien osalta varmistaisi käsityksemme mukaan kalastuksen jatkuvuuden ja tasoittaa hieman vuosien välistä kiintiötason vaihtelua.

Lohen osalta Pääallas-Pohjanlahden esitetty kiintiötaso on kaikkien aikojen pienin. Kiintiötason jatkuvan laskemisen johdosta rannikkokalastajien henkilökohtaiset kiintiöt ovat jo laskeneet ja laskevat edelleen osalla kalastajista niin alas, että lohirysiä ei kannata enää laittaa pyyntiin. Tätä vaikutusta voimistaa, jos lohenkalastukseen tälle vuodelle tiukennetut aikarajat säilyvät voimassa. Pidämme todennäköisenä, että kiintiöstä merkittävä osa jäisi edellä mainituista syistä ensi vuonna käyttämättä.

Tornionjoen nousulohien seurannan alkupäivien perusteella vuonna 2025 meressä on ollut aiempia vuosia enemmän lohta ja lohien smolttituotanto pohjoisissa joissa on edelleen korkealla tasolla, joten esitämme näiden tietojen valossa kiintiötason pitämistä vuoden 2025 tasolla 34 787 lohessa tai Suomessa käytettävissä olevan kiintiöosuuden ylläpitämistä muilta Itämeren ympärysmailta tehtävillä kiintiösiirroilla. Lisätietoa Pääallas-Pohjanlahden lohikantojen tilanteesta tulee kalastuskauden edetessä. Suomenlahden lohen osalta esitämme säätelyä tieteellisen neuvon mukaisesti.

Turskan osalta esitetty tieteellinen neuvo vastaa kalakantojen tilannetta. Ahvenanmeren tieteellisen turskankalastuksen jatkuminen on perusteltua kalakannasta saatavan tiedon lisäämiseksi.

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja